

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО

гр.Добрич-9300 бул."25-ти септември"№ 86 e-mail tms_dch@abv.bg web: rgasdobrich.com

Директор - 0878/103207; Администрация - 058/602-764

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР: КАТЯ ПАНДЕРОВА

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

учебна 2022/2023 година

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета с Решение, взето с Протокол № 1/14.09.2022г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърден със Заповед № 60/20.09.2022 г. на директора.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в ПГАС – Добрич е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие в сферата на средното образование.

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище.

Програмата се основава на определените в Стратегията водещи принципи за законосъобразност, кохерентност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, съвременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

Програмата акцентира върху:

1. Мерки, свързани с превенцията на риска от отпадане от училище.
2. Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
3. Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

Отчитането на изпълнението на Програмата ще се извърши пред ПС в края на учебната година.

II. ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици се базира на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус

- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.

III. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременно напускане на ученици от училище:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите, негативно отношение към образованието на родителите и/или детето
- Липса на ефективни санкции за родителите.
- Нисък жизнен стандарт на част от населението в резултат на продължителна безработица.
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище.
- Липса на достатъчно финансови възможности в училище за подкрепа на застрашени от отпадане ученици по социални причини.
- Липса на подкрепяща среда, която да замени липсата на грижа от страна на родителите.
- Миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването.
- Негативно влияние на средата - на улицата/приютския кръг.
- Липсата на мотивация сред семейства от ромския етнос за продължаване на образованието в гимназиален етап

IV. Анализ на влиянието на причини, водещи до отпадане от училище;

Много често икономическата обстановка в общината и града предизполага към миграционни процеси. Родителите на учениците заминуват да работят в чужбина - сезонно или постоянно - и грижата за тях се прехвърля на роднини и близки. За част от семейства образованието не е приоритет. Случва се да се изследват цели семейства, за учениците(децата) няма точна информация дали постъпват в училище там, или не.

Доста ученици срещат трудностите при усвояване на учебния материал, което води до демотивация. Не са редки случаите на затруднена адаптация на децата от етнически малцинства в учебния процес.

V. Причините за направените голям брой неизвинени отсъствия през миналата и през настоящата учебна година и липсата на мотивация за учене у учениците;

През изминалата учебна година нямаме голям брой неизвинени отсъствия в училище. За направените отсъствия основните причини са:

- Заниженият родителски контрол към осигуряване на присъствие на учениците(децата) в училище.

- Продължително отсъствие от училище
- Проблемна семейна среда
- Трудна адаптация към изискванията в училище.

VI. Предложения за алтернативни форми за отграмотвяване на лица, които не са постъпвали в училище или отпаднали;

ПГАС - Добрич дава възможност на отпаднали от образователния процес да продължат образованието си в самостоятелна форма на обучение.

VII. Предложения за нови форми и методи за работа с ученици, застрашени от преждевременно отпадане от училище.

- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището;
- Работа на училищното настоятелство с родители на застрашени от отпадане деца
- Установяване на ефективен диалог училище - външни институции, имащи отношение по проблема
- Мотивиране на продължаване на образованието в следваща степен или за придобиване на професионална квалификация;
- Работа по развитието на класа като екип, преодоляване на обособяването по етническа паралелка на децата;
- Ангажиране на Ученическия съвет с дейности за превенция на преждевременното напускане на училище;
- Включване в извънкласни форми на ученици, застрашени от отпадане;
- Оптимизиране и обогатяване формите за организиран спорт, туризъм и отдих.

VIII. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите от училището мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез подкрепа и публично оповестяване на добри практики и политики.
- Усъвършенстване работата на педагогическия екип по разработване и изпълнение на програми, в резултат на което да намалее броят на децата и учениците в риск от отпадане.

С изпълнението на целите на програмата се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

- приложен единен комплекс от политики, планове и мерки на училищно ниво, съответстващи на националните и основаващи се на системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности;
- подобрени резултати от обучението, измерени от НВО и регионални оценявания, и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитието на всеки ученик, включително на ученици от уязвими етнически общности и на ученици със специални образователни потребности;
- задържане на нивото на отпаднали ученици от училището чрез редовното посещаване.

Постигането на определените цели и очакваните резултати ще бъде наблюдавано и измерено чрез количествените индикатори към всяка конкретна мярка.

IX. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на програмата	Ангажирани лица - отговорници	Срок за изпълнение	Финансиране	Индикатори
I. ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ				
1.1. Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление				
1.1.1. Разработване и изпълнение на политики в училището				
1.1.1.1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците.	ЗДУД, класни ръководители	До 30.11. на учебна 2022/2023 година	Финансиране със средства от ЕСФ през новия програмнен период и по национални програми за развитие на средното образование	Брой неизвинени и извинени отсъствия. Брой преместени ученици
1.1.1.2. Инициране от училището на съвместни информационни кампании със заинтересованите страни за намаляване на риска от преждевременното напускане на училище и за повишаване на информираността относно значението	Училищно настоятелство, местни общности и други заинтересовани страни	Календарни 2022 и 2023 години	В рамките на планираните средства в бюджета на участващите институции; финансиране със средства от	2 Броя информационни кампании

на образованието с обмен на добри практики	(НПО, бизнес организации, др.)		ЕСФ през новия програмен период; други източници на участващите институции	
1.1.1.3. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании и събития, отбелязване на важни дати.	ЗДУД, училищно настоятелство, неправителствени организации, други заинтересовани страни	2022-2023г.	В рамките на планираните средства в бюджета на участващите институции и заинтересовани страни.	8 Броя проведени кампании, 120 броя участвали ученици
1.1.1.4. Планиране и осъществяване на контрол за редовно и точно вписване на отсъствията на учениците в училищната документация, за коректно и точно подаване към общините и към РУО на данните за движението на учениците и за броя на отсъствията, за своевременно отразяване на статуса на всеки ученик в уеб- базирания Регистър за движението на децата и учениците.	ЗДУД,	2022-2023г	Не са необходими финансови средства	Обхват - 8 броя осъществени проверки
1.1.1.5. Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители да анализират и оценяват рисковите фактори за отпадане от училище върху учениците от паралелката, в т.ч. обучителни трудности и слаб успех, да предприемат адекватни превантивни и корективни мерки за справяне с тях, да анализират и отчитат резултатите от прилагането им и при необходимост да набелязват други мерки.	ЗДУД, класни ръководители,	2022-2023 г	Не са необходими финансови средства	Обхват - 8 броя осъществени проверки
1.1.2. Включване в национални политики				

1.1.2.1. Реализиране на дейности в училището за намаляване на риска от преждевременно напускане чрез участие в Националните програми	педагогически екип	2022–2023г.	Средства по Национални програми за развитие на средното образование	Работа по 2 броя НП
1.1.2.2. Пълноценно използване на възможностите за организиране на разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности	педагогически екип	2022–2023г.	2 проектни предложения, финансирани по ЕСФ и други източници	16 броя на обхванати ученици
1.2. Повишаване качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и предоставяване на преждевременно напускане на училище				
1.2.1. Обмен на добри практики в училището	ЗДУД, главни учители и МО	2022 – 2023г.	Не са необходими финансови средства	2 броя проведени дейности
1.2.2. По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост и др	Педагогически екип	2023-2023г.	В рамките на планираните бюджетни средства и средства от ЕСФ	2 броя тематични проверки 1 брой квалификационни форми 10% по-малък брой на не извинените отсъствия в сравнение с предходната учебна година
1.2.3. Анализирание на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати и стандартите от учебната програма	Главни учители и педагогически екип	2022-2023г.	В рамките на планираните бюджетни средства	Резултати от обучението по учебни предмети
1.2.4. Анализ на движението на учениците и причини за напускането им.	ЗДУД, класни ръководители	2022-2023г.	Не са необходими финансови средства	% на напусналите ученици по причини в сравнение с предходната учебна година
1.3. Осигуряване на достъп до образование и повишаване качеството на образованието за учениците от уязвими етнически общности				
1.3.1. Разработване и реализиране на	педагогически екип	2022-2023г.	Други източници	— програма за

собствени програми за образователна интеграция на ученици от етническите малцинства				образователна интеграция
1.4. Достъп до качествено образование за деца и ученици със специални образователни потребности				
1.4.1. Развитие капацитета на учителите от училище за работа с учениците със СОП, както и на специалистите, работещи с деца и ученици за прилагане на единна методика за оценяване на образователните им потребности.	ЗДУД, главни учители	2022-2023г.	Средства по Национални програми за развитие на средното образование; В рамките на планираните средства в бюджета; От ЕСФ през новия програмен период	1 брой педагогически специалист, преминал обучение за работа с деца и ученици със СОП

II. ПОЛИТИКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИИ НА ПРЕЖИВЯВМЕНОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите				
2.1.1. Грижи за предотвратяване на ранните бракове и ранни раждания	Училищно настоятелство, представители на МЗ – регионални структури, заинтересовани страни на общинско ниво	2022-2023 г.	Бюджет на УН	2 Броя проведени здравни беседи
-Провеждане на беседи с подрастваци и с техните родители за начина на предпазване от ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето, за риска от раждане на деца с вродени аномалии, наследствени болести	Класни ръководители, педагогически съветник	2022-2023г.	Не са необходими средства	2 броя информационни кампании
2.2. Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество				
2.2.1. Планиране на дейности	Класни ръководители,	Планиране преди	Не са необходими средства	Работни планове на класните ръководители

в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и към индивидуалното им консултиране		педагогически съветник	началото на учебната година. Периоди за отчитане на резултатите от планираните дейности		
2.2.2. Инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици	Класни ръководители,	2022-2023 г.	Не са необходими средства	3 броя реализирани инициативи	
2.3. Карьерно ориентиране и консултиране					
2.3.1. Информационни кампании за популяризиране на ползата от придобиване на професионална квалификация като възможност за реализация при риск от преждевременно напускане на училище	учители, МО	2022-2023г.	Бюджет на училището и УН	2 броя информационни кампании	
2.4. Развиване на модели за придобиване на професионална квалификация					
2.4.1. Реализиране на партньорски програми между бизнес организациите и училището за по-тесна връзка и практическа реализация на завършилите и придобили професия	учители, учители по произволствена практика, бизнес-организации и други заинтересовани страни	2022-2023г.	В рамките на планираните средства в бюджетите на участващите институции, със средства по Национални програми за РСО и/или чрез средства от ЕСФ през новия програмен период	1 Брой партньорски програми 1 Брой проведени произволствени практики;	
2.5. Подпомагане на ученици, застрашени от преждевременно напускане на училище по финансови причини					
2.5.1. Популяризиране на добри училищни практики за подпомагане на деца и ученици в риск	Главни учители, педагогически съветник	2022-2023г.	Няма необходимост от средства	2 броя добри практики	
III. ПОЛИТИКИ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ЕФЕКТА ОТ ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ					
3.1. Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждевременно напусналите					

3.1.1. Създаване на условия в училище за придобиване на квалификация по професии на лица, отпаднали или преждевременно напуснали	регионални структури, бизнес-организации и други заинтересовани страни	2022-2023г.	В рамките на планираните средства в бюджетите на участващите институции и/или чрез средства от ЕСФ през новия програмнен период	Брой придобили квалификация по професия
IV. КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА				
1. Осъществяване на контрол по изпълнението на плана	З/ДУД и Директор	Юли 2023г.	В рамките на планираните средства в бюджетите на участващите институции /организации	1 отчет